

Norges
nasjonalparker

NPKLs årskonferanse 2025

Ingrid Moe Dahl, seniorrådgiver seksjon for verneområder, Miljødirektoratet

2022 UN BIODIVERSITY CONFERENCE

COP 15 - CP/MOP10-NP/MOP4

Ecological Civilization-Building a Shared Future for All Life on Earth

KUNMING – MONTRÉAL

Foto: Convention of biological diversity (CBD)

Naturmeldingen

- Ny norsk handlingsplan for natur (27. sept 2024)
- Regjeringens politikk for å bidra til bærekraftig bruk og bevaring av naturmangfold
- Bidra til å nå nasjonale mål og globale mål
- Beskriver status for norsk natur

Meld. St. 35

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Bærekraftig bruk og bevaring av natur

Norsk handlingsplan for naturmangfold

Hovedgrep i den nye handlingsplanen

- Mer helhetlig og systematisk naturpolitikk
- Nye og bedre tiltak og verktøy
- Bærekraftig arealforvaltning med kommunene som nøkkelaktører
- Ser natur og klima i sammenheng

Myrrestaurering i Regnåsen og Hisåsen naturreservat
Foto: Kjølsv. Ø. Falklev Miljødirektoratet

Verneområdeforvaltningen i Miljødirektoratet

- 3400 verneområder
- Nytt vern: hovedfokus frivillig vern av skog
- Naturrestaurering
- St.35 (2023-2024) - Norsk handlingsplan for naturmangfold – bærekraftig bruk og bevaring av natur.
- Internasjonale forpliktelser knyttet til forvaltningen av verneområder
- Besøksforvaltning, merkevaren Norges nasjonalparker
- Løpende oppdrag på vegne av KLD

Nye oppdrag i 2025

2	Sende forslag om forbud mot nye torvuttak på høring, oppsummere høringsuttalelsene og lever tilrådning til KLD.	02.04.2025
---	---	------------

14	Evaluerer merkevarestrategien Norges nasjonalparker og besøksstrategienes virkning for ivaretagelse av verneverdiene, bred verdiskaping, og økt forståelse for vern og en god opplevelse for de besøkende.	01.12.2025
----	--	------------

20	Foreslå en tilnærming for å klargjøre omfanget av arealer med forringa og ødelagte økosystemer, og for å vurdere hvor naturrestaurering kan gjennomføres med størst nytte for samfunnet.	01.06.2025
----	--	------------

22	Utarbeide en kortfattet prioritert oversikt over aktiviteter/faktorer som påvirker verneverdiene negativt, eller vanskeliggjør at verneformålet nås, i områder som er opprettet som marine verneområder etter naturmangfoldloven og marine arealer i nasjonalparkene Raet, Ytre Hvaler, Færder og Jomfruland. Som en del av denne oversikten, beskrive omfang og effekter av bruk av bunnredskaper innenfor fiskerinæringen.	15.10.2025
----	--	------------

24	Miljødirektoratet skal levere en plan for hvilke områder og regioner som bør prioriteres først i det videre arbeidet med vurdering av ferdselsrestriksjoner i sjøfuglreservater, og deretter gjennom involvering av Statsforvalter sørge for en hensiktsmessig gjennomføring av planen.	01.11.2025
----	---	------------

30	Gjennomgå organisasjonsmessig tilknytning og øvrig organisering av verneområdeforvalterne, og utrede ev. endret organisering med mål om å styrke forvaltningen av verneområdene.	20.12.2025
----	--	------------

38	Utredding om å opprettholde verneverdiene i verneområder på lang sikt: Oppfølging av forslag 1.1. Oppdraget er i Lage prioritert liste over hvilke gamle verneforskrifter som bør revideres slik at de tilstrekkelig grad i varetar verneverdiene, og hvilken rekkefølge det bør gjøres i.	01.07.2025
----	--	------------

42	Som oppfølging av Meld. St. 18 (2023-2024) om en forbedret tilstand for villrein, gjennomføre faglige utredninger og vurderinger, samt gjennomføring av tiltak i meldingen. Oppdraget er nærmere beskrevet i brev av 20. september 2024, og delt inn i fem delleveranser hvorav de fire siste har leveringsfrist i 2025: Levere utredning av virkemidler om ferdselsregulering og utforme utkast til høringsbrev, samt vurdering av behovet for endringer i reglene for ferdsel i alle verneforskrifter for verneområder som har overlapp i areal med villreinområder. Frist 1. februar 2025. Levere anbefaling om innretning og ressursbruk for det videre arbeidet med et tematisk naturregnskap for villrein. Frist 15. februar 2025. Levere utredning av modell for avbøtende tiltak for frivillig sektor. Frist 1. mai 2025. Levere redegjørelse for hvordan informasjon og veiledning kan bidra til å oppnå målet om en mer villreinvennlig ferdsel, samt levere utredning om organisering og oppgavefordeling i villreinforvaltningen.	01.06.2025
----	---	------------

Nytt vern – kort status

- Skogvern
- Bevaring av verdifull natur
 - Små områder
 - Nasjonalparker
- Marint vern
 - Lophavet (2022) og Stadt (2024)
 - Områder i prosess

På tur i Dovre

Vandre- og sykkelturner

Besøksforvaltning og merkevaren Norges nasjonalparker

Dovre
nasjonalparkkommune

Hike and bike
in Dovre

Besøksforvaltning og bred verdiskaping

- Besøksforvaltning knyttet til nasjonalparker skal bidra til bred verdiskaping.
- Nasjonalparkkommuner: aktør, bidragsyter og tilrettelegger
- Dialogen mellom forvaltningsmyndighet og kommuner er en viktig nøkkel.

Hvorfor driver vi med besøksforvaltning?

overturisme substantiv

BØYNING en; overturismen +

ETYMOLOGI sammensatt av over- og turisme

BETYDNING OG BRUK

turisme av et omfang som er så stort at det har negative konsekvenser

Kilde: DET NORSKE AKADEMIS ORDBOK

Bring along these custom-made toilet bags on your hike – for the sake of nature, your own health and the health of others.

Ta med deg disse spesialtilpassede toalettposene på turen – av hensyn til naturen, din egen og andres helse.

1. Take one or more toilet bags for your trip. The bags are specially designed for human feces.
 2. Each bag is easy to use and comes with instructions: poop directly into the bag and put toilet paper inside.
 3. You must carry the used bag(s) out of the national park. Used bags are hygienic, odorless and safe to store in your backpack.
 4. Throw away used bags in the designated waste containers, located at the trailhead parking areas (Torsfjorden or Indresand).
1. Ta med deg en eller flere toalettposer på turen din. Posene er spesialtilpasset for menneskelig avføring.
 2. Posene er enkle å bruke og på hver pose står det beskrevet hvordan de skal brukes: bæsje rett i posen, og legg toalettpapiret oppi.
 3. Brukte poser kan trygt legges i sekken og skal bæres ut av nasjonalparken. Posene er hygieniske og luktfrie.
 4. Kast posene i egne avfallscontainere på parkeringsplassene ved stistart (Torsfjorden eller Indresand).

Caution! Water from the stream is unsafe to drink unless treated. Due to high ecoli values from toilet waste, the water must be boiled or disinfected before use. Advarsel! Ikke drikk vann rett fra bekken, du kan bli syk. Grunnet høye ecoli-verdier fra toalettavfall, må vannet kokes eller desinfiseres på annen måte før bruk.

Kundereisen

- Sentralt i merkevaren er kundereisen
- Informasjon før og underveis i besøket
- Nasjonalparkkommunene er en viktig bidragsyter i kundereisen
- Premissene bak kundereisen er god besøksforvaltning

Arendal

Hol

Rana

Bardu

Kragerø

Rauma

Dovre

Lesja

Røyrvik

Engerdal

Lierne

Saltdal

Fjord

Lom

Sel

Folldal

Luster

Senja

Færder

Meley

Ullensvang

Raarvihken
áálmehtjien tjielte/
Røyrvik nasjonalparkkommune

🔍 Søk

[Attraksjoner](#)

[Aktiviteter](#)

[Overnatting](#)

[Mat og drikke](#)

[Service og handel](#)

[Arrangement](#)

[Ofte stilte spørsmål](#)

Fakta om kommunen

Areal: 1585 km²

Innbyggere: ca 460

Sentrum: Røyrvik sentrum

Grender:

Namsvatnet

Hudningsdalen

Gjersvika

Nyvik/Nyvikmoen

Tunnsjørørvika/Tjønnvika

Stallvika

Kommunens fjell: Dærga

Velkommen til Røyrvik!

Her finner du Norges nest eldste nasjonalpark, Børgefjell nasjonalpark.

Noen utvalgte grep i besøksforvaltningsarbeidet

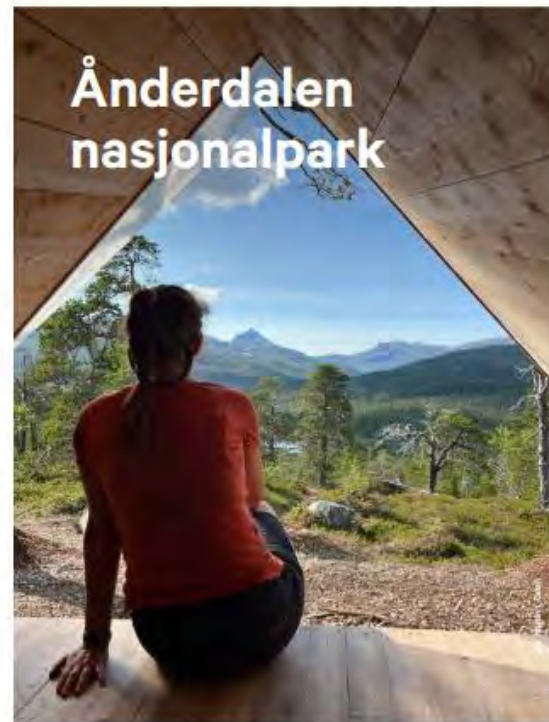
Veiledning

- justering av veiledning på nett om besøksforvaltning
- digitalisering og oppgradering av verktøy
- samordning av direktoratets innsats på besøksforvaltning

Brosjyrer for nasjonalparker og de store landskapsvernområdene

- krever godkjent besøksstrategi
- brosjyrekart som viser viktige deler av kundereisen
- over 30 er klare med sine brosjyrer, på mange språk
- nasjonalparkkommunene må bidra til å spre informasjon om sine nasjonalparker

Samisk forankring og inkludering

«Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.»

Várnjárgga
álbmotmeahcci

Kárta ja informašuvdna
Bures bohtin Norgga
álbmotmehciide

Samarbeid med DNT/ut.no

- pågående samarbeid med UT.no
- forvaltningen kan melde inn problematiske turer
- dialog om flere språk på nettsiden
- Jobber med å få inn restriksjonsområder på andre arter i tillegg til villrein

Forside > Utforsker > Område > Rondane nasjonalpark

Utforsk Rondane nasjonalpark!

Rondanemassivet rager over vide og lavdekte fjellvidder med vandrende villrein. Her er du høyt til fjells på historisk grunn: Rondane ble vernet som Norges første nasjonalpark i 1962. Her ligger toppene tett og turmulighetene er mange.
[Vis resten](#)

Vernet naturområde!

Verneområdene kan ha ulike regler, så gjør deg kjent med hva som gjelder dit du skal.

[Les mer](#)

Turforslag (45)

Hytter (6)

Turmål (20)

DNT-ruter (39)

Tilpass søket for turforslag

Nytt fra merkevaren

Norges
nasjonalparker

Illustrasjonsstil retningslinjer

Ny illustrasjonsstil

- Føringer for hvordan innhold skal illustreres: form, farge, stil etc.

Innholdsfortegnelse

Introduksjon	01
Komposisjon	02
Elementer	03
Fargebruk	08
Forgrunn og bakgrunn	09
Plakater	10
Sosiale medier	11
Gjøre og ikke gjøre	12
Produkter	13
Ressurser	14

Eksempler på elementer

Trær

Trærne som er unike i Norges flora, konstrueres gjennom bruk av forenkende former for å skape et egenartet uttrykk i tråd med illustrasjonsstilen.

Dyr

Illustrer dyr ved å ta i bruk organiske og forenkede former.

Eksempler på elementer

Bær

Illustrer bær ved hjelp av runde linjer i kombinasjon med forenkende former.

Død ved

Den døde veden konstrueres gjennom former og linjer inspirert fra levende organisk materiale.

direkte og tydelig visuell kommunikasjon for å unngå misforståelser.

Hva kan vi bruke den til?

- illustrere det som ikke lar seg avbilde
- vis do's and don'ts
- kan brukes på ulike formidlingsflater

Natursti

- kan brukes av både besøkssentrene og forvaltningen
- mange har tatt dem i bruk
- startskilt og en «sluttet krets»
- flere språk
- vippekilt oppe og nede, til barn?

Treehugger, illustrasjon: CapGemini/frog

Stonehugger, illustrasjon: CapGemini/frog

Evaluering

**"Evaluerer merkevarestrategien
Norges nasjonalparker og
besøksstrategienes virkning for
ivaretagelse av verneverdiene, bred
verdiskaping, og økt forståelse for
vern og en god opplevelse for de
besøkende." (oppdrag 14).**

Evaluering 2025-2026

- Evaluering av virkning av merkevarestrategien og besøksstrategier på målsetningene
- Viktig milepæl for vårt arbeid med merkevarestrategi og besøksforvaltning
- Frist mai 2026
- Nasjonalparkkommunene og -landsbyene i evalueringen

Foto: Hege Husby Talsnes

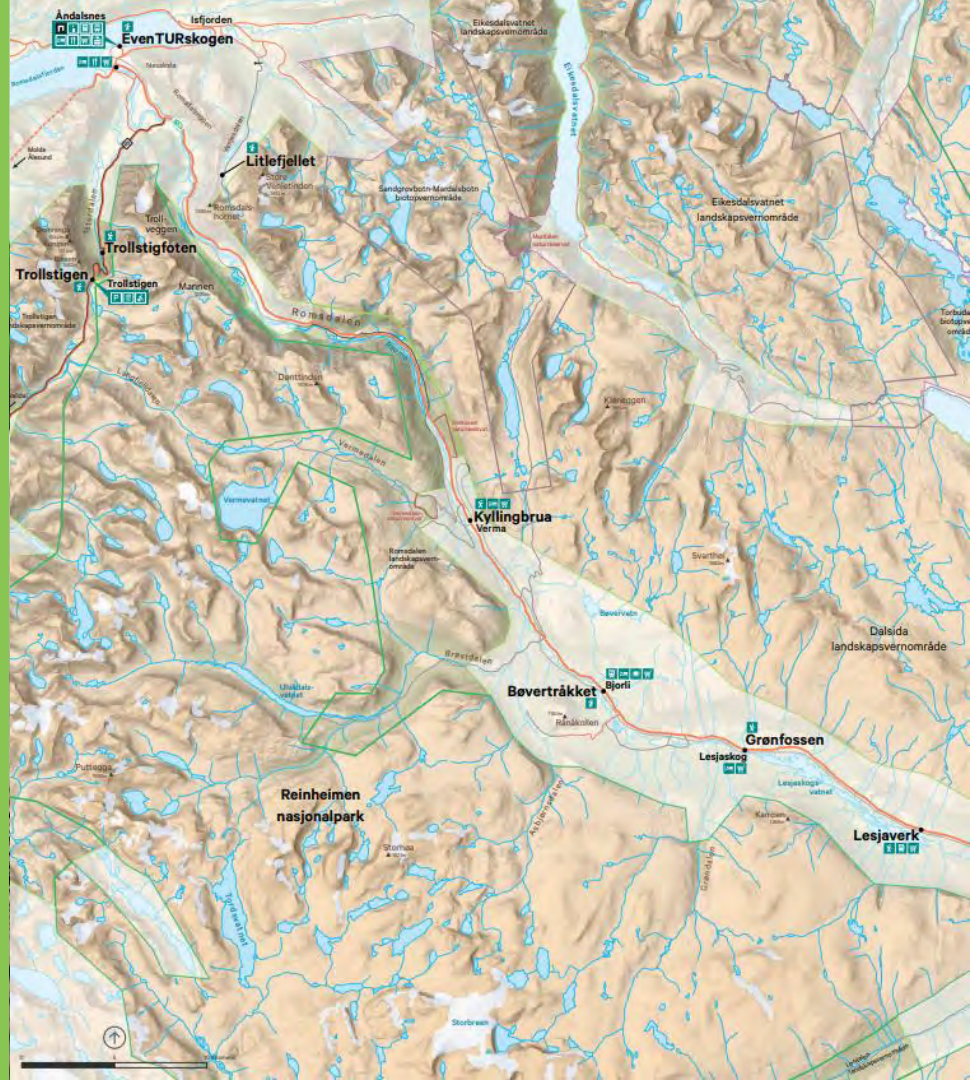

Hovedmålsetningen med evalueringen:

Vurdere om merkevarestrategien og besøksstrategiene for verneområder inneholder det vi trenger for å ta vare på verneverdiene i årene som kommer.

Forventninger og ønsker til nasjonalparkkommunene

- Bruker statusen sin aktivt
- Ser handlingsrommet innenfor statusen – mer enn plakater
- Tilrettelegger for lokal, bred verdiskaping i randsonen til nasjonalparken
- Gjør seg kjent med sin aktørrolle under merkevaren
- God dialog med forvaltningsmyndighetene for verneområdene særlig knyttet til områdenes besøksstrategier
- Følger merkevarens designmanual

Nyttigheter

- [Designmanualen](#)
- www.norgesnasjonalparker.no
- merkevare@miljodir.no
- [Informasjon om ordninger, kriterier og liknende på Miljødirektoratets nettsider](#)
- [Tilskudd til verdiskaping basert på naturarven](#)

Dovre
nasjonalparkkommune

Hike and bike
in Dovre

**Norges
nasjonalparker**

Kartinformasjon Reinheimen nasjonalpark

Velkommen inn, på naturen sine premissar!

Dette er ikkje eit turkart, men eit kart som gir deg oversikt over tilboda i områda kring nasjonalparken. Kartet er utvikla for merkevara Noreg sine nasjonalparker. Alle norske verneområde, uavhengig av

vernekategori, er ein del av denne merkevara. Karta er utvikla ut frå kunnskap om korleis verneområde blir brukt, og kva område som er sårbare for besøk.

Besøkssenter nasjonalpark

Nursik: Penguatan : Lpm

I fjella smelter isbreane og snefionnene, fram dukkar fleire tusen år gamle gjenstandar frå forfedrane våre. I Noreg si største utstilling av arkeologiske funn frå isen, finn du Noreg si eldste pfl, sko og boga, ein 500 år gammal hund og 96 andre uske funn. Du får også informasjon om turar og aktivitetar i nasjonalparkane Jotunheimen, Breheimen og Reinheimen.

 Besøkssenter nasjonalpark

Monk Tindemester | Arv

Her kan du ta deg ein tur i klattrevoggen, leige utstyr til Romsdalsstigen Via Ferrata, ta ein runde i utstillinga om Noreg si klattrehistorie, slappe av i kafeen og få informasjon om nasjonalparken og fjellområde rundt Åndalsnes.

Billingen seterpensjonat

Vakkert til med elva Tora fossande forbi, finn du Billingan. Seterpensjonat. Her kan du overnatte, ate heimelaga mat og nyte den luvu atmosfæra. Frå darterskeien går ein merka natur- og kultursti på 3,1 kilometer gjennom skogkledd fjellsider, med utsikt til nasjonalparkane Reinheimen og Breheimen.

 Trollstigen

Assigned readings

Dei elleve h  m  lssvingene i Trollstigen utgj  r Noreg sin mest ikoniske turistveg der den svinger seg opp den bratte fj  lida. Vegen er vinterstengt.

Folldal
nasjonalparkkommune

**Velkommen til Folldal,
fjellbygda for alle!**

**Folldal: Your Gateway to
Unparalleled Natural Beauty**

**Klart vann, ren luft og blå fjell.
Senk skuldrene og legg ut på
eventyr – på naturens premisser.**

**Clear water, clean air and blue mountains.
Relax and embark on adventures – on
nature's terms.**

Folldal er inngangsporten til fantastiske fjellområder. Over 80% av kommunens areal er vernet gjennom landskapsvernområder, villmarksområder og nasjonalparker.

Gruvdriften ved Folldal Gruver har hatt en avgjørende betydning for bygdas utvikling fra 1700-tallet og fram til den siste gruva stengte i 1983. Området har også mange interessante spor etter siste istid, så vel som fra de første fangstkalderne. Dette er et eldorado for deg som glad i geologi og historie. I dag er Folldal en landbrukskommune. Husdyra meter du ute i fjellet, der de nyter den rene naturen akkurat som deg.

Utbørk Folldal med kano på glassklare elver, bli med på ridetur eller prøv fiskestanga. Vi du sykle eller vandre, er mulighetene mange. Etterlat deg naturen like lenn som du fant den og vis hensyn til dyra i fjellet – både de tamme og de ville.

Oppover Folldal, the perfect starting point for exploring breathtaking mountain landscapes. With over 80% of the municipality dedicated to protected landscapes, wild mountain nature, and national parks, nature enthusiasts will find a true haven here.

Historically, Folldal has been shaped by its mining activities, with Folldal Gruve playing a central role in the village's development from the 18th century until the last mine closed in 1983. The area also boasts fascinating geological features and traces from the last ice age and early farming cultures, making it a paradise for those passionate about geology and history.

Folldal thrives as an agricultural community. While exploring, you'll encounter beautiful grazing in the mountains, enjoying the genuine environment just as you will.

Experience Folldal's natural wonders by setting on crystal-clear rivers, horseback riding through scenic trails, or fishing in serene waters. For cycling and hiking enthusiasts, countless trails await your discovery. Remember to leave the environment as pristine as you found it and respect local flora, fauna, and wild animals you may encounter in the mountains.

Embark on your adventure in Folldal and immerse yourself in its unique blend of nature splendor and historical richness.

Kartinformasjon/Map info

1 Informasjonsskilt Information board	2 Turistbuss Tourist bus
3 Fiskepost Fishing post	4 Fjellgardsveien Mountain road
5 Fiskepost Fishing post	6 Fjellgardsveien Mountain road
7 Fiskepost Fishing post	8 Fjellgardsveien Mountain road
9 Fiskepost Fishing post	10 Fjellgardsveien Mountain road
11 Fiskepost Fishing post	12 Fjellgardsveien Mountain road
13 Fiskepost Fishing post	14 Fjellgardsveien Mountain road
15 Fiskepost Fishing post	16 Fjellgardsveien Mountain road
17 Fiskepost Fishing post	18 Fjellgardsveien Mountain road
19 Fiskepost Fishing post	20 Fjellgardsveien Mountain road
21 Fiskepost Fishing post	22 Fjellgardsveien Mountain road
23 Fiskepost Fishing post	24 Fjellgardsveien Mountain road
25 Fiskepost Fishing post	26 Fjellgardsveien Mountain road
27 Fiskepost Fishing post	28 Fjellgardsveien Mountain road
29 Fiskepost Fishing post	30 Fjellgardsveien Mountain road
31 Fiskepost Fishing post	32 Fjellgardsveien Mountain road
33 Fiskepost Fishing post	34 Fjellgardsveien Mountain road
35 Fiskepost Fishing post	36 Fjellgardsveien Mountain road
37 Fiskepost Fishing post	38 Fjellgardsveien Mountain road
39 Fiskepost Fishing post	40 Fjellgardsveien Mountain road
41 Fiskepost Fishing post	42 Fjellgardsveien Mountain road
43 Fiskepost Fishing post	44 Fjellgardsveien Mountain road
45 Fiskepost Fishing post	46 Fjellgardsveien Mountain road
47 Fiskepost Fishing post	48 Fjellgardsveien Mountain road
49 Fiskepost Fishing post	50 Fjellgardsveien Mountain road
51 Fiskepost Fishing post	52 Fjellgardsveien Mountain road
53 Fiskepost Fishing post	54 Fjellgardsveien Mountain road
55 Fiskepost Fishing post	56 Fjellgardsveien Mountain road
57 Fiskepost Fishing post	58 Fjellgardsveien Mountain road
59 Fiskepost Fishing post	60 Fjellgardsveien Mountain road
61 Fiskepost Fishing post	62 Fjellgardsveien Mountain road
63 Fiskepost Fishing post	64 Fjellgardsveien Mountain road
65 Fiskepost Fishing post	66 Fjellgardsveien Mountain road
67 Fiskepost Fishing post	68 Fjellgardsveien Mountain road
69 Fiskepost Fishing post	70 Fjellgardsveien Mountain road
71 Fiskepost Fishing post	72 Fjellgardsveien Mountain road
73 Fiskepost Fishing post	74 Fjellgardsveien Mountain road
75 Fiskepost Fishing post	76 Fjellgardsveien Mountain road
77 Fiskepost Fishing post	78 Fjellgardsveien Mountain road
79 Fiskepost Fishing post	80 Fjellgardsveien Mountain road
81 Fiskepost Fishing post	82 Fjellgardsveien Mountain road
83 Fiskepost Fishing post	84 Fjellgardsveien Mountain road
85 Fiskepost Fishing post	86 Fjellgardsveien Mountain road
87 Fiskepost Fishing post	88 Fjellgardsveien Mountain road
89 Fiskepost Fishing post	90 Fjellgardsveien Mountain road
91 Fiskepost Fishing post	92 Fjellgardsveien Mountain road
93 Fiskepost Fishing post	94 Fjellgardsveien Mountain road
95 Fiskepost Fishing post	96 Fjellgardsveien Mountain road
97 Fiskepost Fishing post	98 Fjellgardsveien Mountain road
99 Fiskepost Fishing post	100 Fjellgardsveien Mountain road

Mer informasjon på
www.folldal.no

Mer informasjon på
www.folldal.no

Folldal nasjonalparkkommune

Foto: Karin Rø, Tinn nasjonalparkkommune

Kartinformasjon Romsdalseggen

Parkering	Turistfottur
Togstasjon	Utvikspunkt
Buskulepunkt	Fotopunkt
Gondol	Severdighet
Overnattig	Romsdalseggen
Tilstøtt camping	Sommerstier
Serveringssted	

Denne brosjyren er utarbeidet av Norsk Tindesenter i samarbeid med DNT Romsdal, Romsdal Reiseliv, Rauma Kommune og Reinheimen nasjonalpark, med støtte fra Miljødirektoratet og GassRØR.

VELKOMMEN TIL NORSK TINDESENTER

I SENTRUM AV ÅNDALSNES

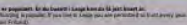
- Besøksenter Nasjonalpark Reinheimen
- Tindemuseum
- Trollfilm
- Tindestua restaurant
- Innendørs klattreveg
- Tindebutikk med tur- og matutrust
- Romsdalsveggen Via Ferrata
- EventURskogen - for hele familien

EventURskogen
Et Tindes naturvesen,
og bli med på eventur!
Se film og gå på tur med
egen kart, magisk nakked
og fotostrengelasse.

NORSK
TINDESENTER

Sagnet om Trollveggen
Se den fine Trollveggen
om trolle i Trollveggen
Visting hvor deg

Hunting and trapping, from past to present

Villreinen kom til Norge då innlandsisen trakk seg attende for cirka 10 000 år sidan. Reinen var livsgrunnlaget for fangstfolka som følgde etter han inn i landet.

Wild reindeer came to Norway when the inland ice retreated about 10,000 years ago. Reindeer were the basis of existence for the hunters and trappers who followed the species into the country's interior.

Så lenge folk har budd i Lesja, har dei jakta på villrein. Før var jakta nødvendig for å overleva. No er reinskjakt ein hobby som gjev naturopplevingar og er viktig for forvaltninga av stammen.

På nordsida av Lesja-bygda lev villreinen i Snøhetta villreinområde. Reinen på sørsida held til i Reinheimen-Breheimen. Det vert tildelt over 600 reinskort til jeoarar i Lesja kommune kvart år.

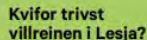
Ved Aursjøen i Snehetta villreinområde er det funne mange buplassar. Dei eldste er 8000 år gamle. Det er også funne ei jordgrove fangstgrop som ga god innsikt i korleis slike vart konstruerte. Grova er frå 1400-talet.

I Reinheimen vart det i år 1000 – 1250 fanga rein i stor skala. Her finn ein restar etter eit av dei best bevarte reinfangstanlegga i verda. Her kunne dei slakte opptil 1000 dyr i året. Tarka kjøt og reiskapar laga av gevir, bein og skinn vart seld rundt om i Europa.

For as long as people have lived in Lørdal, they have hunted wild reindeer. In the past, hunting was essential for survival. These days, reindeer hunting is a hobby that allows people to experience nature, and is also important for the management of the reindeer stock.

On the north side of Lesja village, wild reindeer live on the Snehetta wild reindeer reserve. The reindeer on the southern side live in Reinheimen-Breheimen. More than 600 reindeer hunting licenses are granted to hunters in Lesja Municipality each year.

Between the years 1000 - 1250, reindeer were trapped in Reinheimen on a large scale. Here you will find the remains of one of the best preserved reindeer-trapping constructions in the world. Here, they could trap up to 1,000 animals each year. Dried meat and tools made out of antlers, bones and hide were sold all over

Why do reindeer thrive in Lesja?

Kartforklaring

Map information

- Du står her
You are here
- Verneomsråder
Protected areas
- Viltreinsområder
Wild reindeer areas
- Hovedveier
Main roads
- Kommunesegre
Municipal boundaries

Villreinen blir kalla fjellets nomade og er stadig på vandring. Ei av dei viktigaste årsakene til at 75 prosent av Lesja kommune er verna, er at fjellet er leveområde for villreinen.

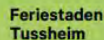
Wild reindeer are called the nomads of the mountains and are constantly on the move. One of the main reasons why 75 percent of Lesja Municipality is protected is that it is a habitat for the wild reindeer.

Klima, vegetasjon og geografiske forhold er avgjerande for kvar villreinen finn mat til ulike årstider. Om vinteren treng reinen lav. Når våren kjem, må silmlene finne trygglege kalvingsområde, medar bukkane oppsøker randområda som får frodige og næringsrike beite først. Når brunsten nærmar seg om hausten, søker bukkflokkane saman med fostringsflokkane som gjennom sommaren har bestått av simler, kalvar og ungdyr.

Nesten all vill fjellrein i Europa lever i Norge, og vi har derfor eit særskild ansvar for arten. Dei store og samanhengande fjellområda i Lesja gjev gode leveforhold for villreinen, og vi må ta godt vare på dei i framtida.

Climate, vegetation and geographical conditions are crucial regarding where the wild reindeer find food during the different seasons. In the winter, reindeer need lichen. When spring arrives, females must find areas where they can safely give birth to their calves while the bucks initially search for peripheral regions with lush and nutritious pastures. When the mating season approaches in the fall, flocks of bucks seek out flocks of females, calves and young animals.

Almost all wild mountain reindeer in Europe live in Norway, and consequently we have a special responsibility for the species. The vast, contiguous mountainous areas in Lesja provide good living conditions for wild reindeer, and we must take good care of them in the future.

The Tussheim cabin

Tussheim på Holsberget er over 100 år gammalt. Den mura varda som står att i dag er siste rest etter det som var feriestaden til lesjingen Hans Anton Johan Hole (1869-1963).

Tussheim on Holsberget is more than 100 years old. The cairn that can be found today is the last remnant of site of the cabin built by Hans Anton Johan Hole (1869-1963) from Lesja.

Tussheim vart bygd i 1909-1910 av Hans Anton Johan Hole. Han var født på garden Sygard Hole i Lesja. Han hadde ikkje fast bustad i Lesja etter han vart vaksen, men hadde eit stort engasjement for bygda. Derfor bygde han feriestaden med utsikt mot heimoarden.

Namnet Tussheim kjem frå Theo «Thus» (Hjelt) Hole, som Hans Anton gifta seg med i 1910. Etter Hans Anton gjekk bort vart hytta halde vedlike av festseigar, men etter mykje hærverk vart ho teke ned og flatt ned til garden Nordtun på Lesja. Varden var inngangspartiet til hytta, og dei siste åra har denne spesielle varden vore eit ynda turmål.

Hans Anton var ein kremmar og ein samlar. Fyrste profitten han gjorde var eit badekar han kjøpte rimelig i Romsdalen, og selde vidare med fortjeneste. Hans Anton var kunstinteressert, eigde etter kvart fleire eigedommar i Oslo. Han eigde og dreiv Breidablikk Turisthotell i Valdres.

Tussheim was built by Hans Anton Johan Hole from Lesja in 1909-1910. In adulthood, he did not have a permanent residence in Lesja after achieving adulthood but was very involved in the district. He built the cabin overlooking his home farm for this very reason.

The name Tusasheim is derived from Thsa "Thusa" (Hjelt) Hole, who Anton married on 1910. After Hans Anton died, owners made attempts to maintain the condition of the cabin, but after extensive damage, it was pulled down and moved down to a farm. The cairn marked the entrance to the cabin, and in recent years this special cairn has served as a unique hiking destination.

Hans Anton was a tradesman and a collector. He was interested in art, owned art-interests and subsequently became the owner of several properties in Oslo, and owned Bredablikk Tourist Hotel in Valdres.